

ZAKONODAJA NA PODROČJU IGRAČ

Glede na to, da se hitro približuje veseli december ter čas obdarovanj, v nadaljevanju navajamo nekaj koristnih informacij, ki se nanašajo na prodajo igrač ter povezano zakonodajo na tem področju.

V primeru igrač gre za enotno urejeno področje na ravni Evropske unije, s ciljem ustrezne zaščite potrošnikov in uskladitvijo varnostnih lastnosti igrač na notranjem trgu EU.

Direktiva o varnosti igrač 2009/48/ES, ki je začela veljati 20. 7. 2009, države članice pa morajo zakone in ostale predpise z evropsko ureditvijo uskladiti **do konca letošnjega leta 2011**, prinaša nove varnostne zahteve, s čimer zagotavlja, da bodo otroci še naprej deležni največje možne zaščite.

Veljavne zakonske podlage, ki urejajo vsebine, na katera se vprašanja nanašajo glede pogojev dajanja igrač na trg so naslednje:

Temeljne zahteve glede varnosti igrač v državah Evropske unije določa nova Direktiva o varnosti igrač 2009/48/ES, ki je bila v letu 2011 prenesena v slovenski pravni red z **Uredbo o varnosti igrač** (UL RS, št. 34/2011, 84/2011).

Novo zahteve na področju varnosti igrač veljajo za izdelke, ki so bili dani na trg po 20. juliju 2011, razen za kemijske zahteve, za katere velja prehodno obdobje do 20. julija 2013.

Nova zakonodaja je nadomestila Direktivo o varnosti igrač 1988/378/EGS, ki je bila v slovenski pravni red prenesena s Pravilnikom o varnosti igrač na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

V skladu s prehodnimi določbami Uredbe **so igrače, ki so dane na trg do 20. julija 2011 in izpolnjujejo zahteve Pravilnika o varnosti igrač in Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, lahko dostopne na trgu tudi po uveljavitvi Uredbe.**

Evropska komisija je pripravila **Obrazložitevna pisna navodila** v slovenskem jeziku, katerih namen je podrobneje obrazložiti posamezne člene nove Direktive o varnosti igrač in s tem Uredbe o varnosti igrač. Informacije v smernicah so le splošne informacije in niso pravni nasveti, dostopni pa so na sledeči spletni povezavi: http://www.zi.gov.si/fileadmin/zi.gov.si/pageuploads/IGRACE/obrazlozitevna_navodila_nova_direktiva_igrace.pdf.

V skladu z Uredbo o varnosti igrač je igrača proizvod, načrtovan ali namenjen, izključno ali ne, za uporabo pri igri otrok, mlajših od 14 let.

Ne glede na zgornjo definicijo, uredba opredeljuje izdelke, ki niso igrače in nekatere igrače, za katere se uredba ne uporablja:

- opremo za otroška igrišča, namenjeno javni uporabi;
- avtomatične igralne naprave, na kovance ali ne, namenjene javni uporabi;
- vozila kot igrače, opremljena z motorji z zgorevanjem;
- parne stroje kot igrače;
- frače in katapulte.

Igrače, ki se dajejo na trg, morajo izpolnjevati varnostne zahteve, ki jih opredeljuje Uredba in sicer osnovne varnostne zahteve ter posebne varnostne zahteve. Igrače, vključno s kemičnimi snovmi, ki jih vsebujejo, ne smejo ogrožati varnosti ali zdravja uporabnikov ali tretjih oseb, kadar se uporabijo na predvideni ali predvidljivi način ob upoštevanju vedenja otrok.

Uredba ureja opozorila, ki morajo biti nameščena na določene vrste igrač ter pod kakšnimi pogoji je igrača skladna z zahtevami zakonodaje.

Bolj podrobne zahteve za varnost igrač, glede na specifično konstrukcijo in njihove značilnosti, so opredeljene v harmoniziranih standardih za igrače. Seznam harmoniziranih standardov, ki jim mora igrača ustrezati je dostopen na spletni strani Ministrstva za zdravje. Igrače morajo biti opremljene z oznako CE, kot je določeno v Uredbi in zanje se domneva, da so v skladu z Uredbo. Identifikacija in sledljivost skozi celotno dobavo verigo je pomembna novost v zakonodaji na področju igrač. Gospodarski subjekt mora (za obdobje 10 let) zagotoviti podatke o vsakem gospodarskem subjektu, ki mu je dobavil igračo in vsakem gospodarskem subjektu, kateremu je igračo dobavil. Proizvajalec mora izdelati tehnično dokumentacijo, skladno s smernicami Evropske komisije, izvesti ustrezen postopek ugotavljanja skladnosti, izdelati izjavo ES o skladnosti ter namestiti oznako CE. Zagotoviti mora primerno označitev igrač in namestitvev opozoril in navodil v slovenskem jeziku.

Pomembni del tehnične dokumentacije je izdelava ocene varnosti, kar pomeni, da je potrebno pred dajanjem igrače na trg izvesti analizo kemijskih, fizikalnih, mehanskih, električnih, vnetljivih, higienskih in radioaktivnih nevarnosti, ki jih predstavlja igrača, ter oceno možne izpostavljenosti tem nevarnostim.

Proizvajalec mora izdelati izjavo ES o skladnosti in s tem prevzeti odgovornost za skladnost igrače. Tehnično dokumentacijo in izjavo ES o skladnosti mora proizvajalec hraniti deset let po tem, ko je bila igrača dana na trg.

Pred dajanjem igrače na trg mora proizvajalec uporabiti ustrezen postopek za **ugotavljanje skladnosti igrače**. Postopki za ugotavljanje skladnosti so podrobneje opredeljeni v Uredbi o varnosti igrač.

V določenih primerih, ko igrača ni v celoti skladna s harmoniziranimi standardi se igrača predloži v ES-pregled tipa priglašnemu organu.

Proizvajalec mora spremljati varnost igrač na trgu, kar pomeni med drugim tudi pregledovati vzorce igrač na trgu ob upoštevanju tveganja.

Uvoznik ali distributer se šteje za proizvajalca in prevzame nase obveznosti proizvajalca, če daje igračo na trg pod svojim imenom ali blagovno znamko ali če spremeni igračo, ki je že dana na trg, na način, ki lahko vpliva na njeno skladnost.

OBVEZNOST UVOZNIKA

Preden dá igračo na trg mora uvoznik preveriti ali je proizvajalec izvedel ustrezen postopek ugotavljanja skladnosti in pripravil ustrezno tehnično dokumentacijo ter zagotoviti, da je le-ta na voljo v določenem roku. Uvoznik mora prav tako preveriti ali je proizvajalec igračo pravilno označil, opremil z opozorili in navodili v slovenskem jeziku in navesti na igrači svoj naslov. Zagotoviti mora ustrezno skladiščenje igrač in prevoz igrač z namenom, da ne pride do ogrožanja varnosti izdelka. Uvoznik mora spremljati varnost igrač na trgu in sicer, med drugim, pregledovati vzorce igrač na trgu ob upoštevanju tveganja. Uvoznik mora deset let po tem, ko je bila igrača dana na trg, hraniti izvod izjave ES o skladnosti in tehnično dokumentacijo proizvajalca.

OBVEZNOST DISTRIBUTERJA

Preden se omogoči dostopnost igrač na trgu, mora distributer preveriti, ali so igrače pravilno označene ali so opremljene z zahtevanimi dokumenti, navodili in opozorili v slovenskem jeziku ter ali sta proizvajalec in uvoznik upoštevala Uredbo o varnosti igrač. Zagotoviti mora ustrezno skladiščenje igrač in prevoz igrač z namenom, da ne pride do ogrožanja varnosti izdelka.